

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 130. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 7-го червня 1938.

No. 130. Jersey City, N. J., Tuesday, June 7, 1938.

VOL XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИ НА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Фаб. „Свобода“: Н'ю-Йорк 4-0237. — Фаб. „Н. С. Союз“: Н'ю-Йорк 4-1018. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВЕЛИКЕ ПРОТИПОЛЬСЬКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЬО ЙОРКУ

НЬО ЙОРК. — В суботу вечором, 4 червня ц. р., відбулося в Нью Йорку, в Купер Юніон, заходами злучених жіночих українських організацій велике протестаційне віче, звернене проти українських окупантів, головно проти Польщі, за припинення у Львові діяльності Союзу Українок і закриття українських жіночих часописів „Жінка” й „Українка” та за багато інших насильств, звернених проти українського народу. Не звертаючи уваги на дощ, людей було коло дві тисячі. Віче відкрила голова С.У.А., пані А. Вагнер, і на переміну з головою У.Ч.Х., пані А. Середовою, проводила вічем. Секретарювали: Марія Білик і Анета Кмець. Відкриваючи віче, пані Вагнер коротко розказала українською й англійською мовою причини віча. Після того попросила до слова представника ОДВУ, Е. Скоцка, котрий сказав присутнім про жахливий морд, поповнений на особі полк. Е. Коновальця в Роттердамі, і заповів на 12 червня загальні панахиди за його душу. Привітні повстанням з місць віддали честь покійному полк. Коновальцеві.

Далі забрала слово англійською мовою в імені молоді при „Обеднанні” панна Олімпія Гамкало. Переповідаючи знущання ворогів, закликала не лиш до протестів, але також до діл. Черговою бесідницею була заступниця голови С.У.А., пані Штогрин з Філадельфії. Вона розказала про велику роботу, яку робив Союз Українок на рідних землях і зазначила, що розв'язання С. У. матиме великий вплив на розвій нашого жіноцтва. Адв. Марсел Вагнер виголосив англійською мовою пажку промову про знущання поляків та про напади на українську церкву і митрополита Шептицького. Бесідник сказав, що ми повинні кріпко стояти при своїм народі і помагати йому. Бо факт, що ми є американці, ще зовсім не звільняє нас від помочи рідному краю. Він закінчив твердженням, що Польща на українських землях копає собі гріб. Пані Степанія Галич українською мовою розказала про завдання нашої еміграції. Наша еміграція походить від поневоленого народу. Тому на ній лежить більше обов'язків, ніж на еміграції державних народів. Бесідниця також підчеркнула, що на рідних землях виростає тепер уже новий тип жінки, не такої, що кориться тяжкій долі, але такої, що бореться з лихом. Панна Марія Боднар розказала англійською мовою про переслідування польської влади, підчеркуючи, що та жіноча організація і ті жіночі часописи, що їх тепер розв'язала польська влада, зовсім не займалися якоюсь революційною роботою. Ні, вони тільки старалися освідомити жінку в найосновніших суспільних питаннях. Д-р Лука Мишуга виголосив довшу промову, в якій на основі минулих історичних фактів доказав, що всяке брательня з поляками не принесло ніколи українцям користи, а навпаки, шкоду. Бо все, коли лиш українці простягли полякам руку до згоди, зараз після того загострювалося польська політика супроти нас. Бо всяку спробу замирення поляки все вважали доказом нашої слабости. Вже Франко трицять кілька літ тому виразно перестерігав українців перед угодою з поляками. Але теперішні українські угодові політики не звертають уваги на минулий досвід і все починають експеримент наново. Бесідник закінчив, що між поляками й українцями мусить вестися далі боротьба, аж до повної перемоги.

Пані Анна Гладун згадає про переслідування українського народу під Советами і закликала до збір. В далішній програмі забрав слово адв. Михайло Пізнак. Він сказав, що 75 літ тому з тоїж естради в Купер Юніон Гол промовляв Абрагам Лінколн за освободження чорних з невольництва. Тепер з тої естради ми домагаємося волі для 45 мільонів наших братів. Переповідаючи про звірства Польщі, бесідник зазначив, що в той час, коли інші народи культурно поступали, то Польща вернулася до варварських часів. Емілія Елкович в імені Українського Університетського Клубу заявила, що її Клуб прилучується до протесту проти жорстоких переслідувань Польщі й обіцяє поміч у боротьбі з ними. Асемблемен С. Ярема сказав, що на основі святого писма всі люди родилися рівними. Та, на жаль, є такі народи, які цього не признають і гноблять інших. До тих гноблених належать українці. Панна Юлія Кусий говорила по англійськи про тяжке положення українців. Вона підкреслила, що американцеві майже неможливо зрозуміти, як можна робити перешкоди ювілеям такої інституції як „Просвіта” чи насильно відбирати культурний горді. З таким ворогом як Польща можна тільки боротись і тому бесідниця закликала до боротьби чином. Пані Середя прочитала протестаційні резолюції по українськи, а панна Кмець по англійськи. Резолюції одобрено через аклямацію. Переведено збірку, яка принесла ко-

ЩО БУЛО ПРИЧИНОЮ?

Це є перше питання, що виринає по кожнім летничім випадку, передовсім тепер, коли останніми часами цих великих випадків в Америці було багато. На образку: знавці Бюра Повітряної Торговлі розслідують такий випадок, що скоївся недалеко від летища в Клівленді. У випадку згинув 10 осіб. Між людьми на образку є теж поштові урядники, що прийшли по поштової пересилки, які були на літаку. Кажуть, що причиною випадку був якийсь клопіт з машиною.

ПОМЕР ТВОРЕЦЬ „ДЖІО-ДЖІУ”

На покладі корабля „Рікава-Мару” помер вертаючись до Японії з Каїра шеф японської делегації на олімпійську конференцію, Ігоро-Камо. Померлий був творцем системи борні „джіо-джіу”.

ЛІСТИ ПОЗБАВЛЕНИХ ГРОМАДЯНСТВА БУДУТЬ ПРОГОЛОШУВАТИ.

Між виконними приписами до закону про позбавлення польського громадянства є й такий, що всі, котрі будуть позбавлені громадянства за діяльність на шкоду польської держави за кордоном, будуть проголошувати в урядових часописах.

ВИСЕЛЮЮТЬ З ПРИКОРДОННОЇ СМУГИ.

Староство в Надвірній виселило з прикордонної смуги на 10 років Василя Жупанського з Прислупа. Як мотив виселення подало староство засуд за провини проти безпеки польської держави.

СКРИПКА ЗА 250,000 ЗЛ. ВІДНАЙШЛАСЯ.

Дорогоцінна скрипка скрипачки Умійської, що її хотів вкрасти в її у Будапешті з замкненого авто, віднайшлася. Злодій продав був цю скрипку одному кравцеві за 40 пенго, а в кравця пізнали цю скрипку як скрипку Умійської.

до \$500. Віче закінчено відспіванням „Не пора” і „Ще не вмерла”.

Пікетування консульства.

Того дня рано коло сотки українських жінок пікетували польський консулат. Делегація пань, у яку входили А. Середя, С. Раличин, П. Різник, М. Попель і М. Пшик, удалися до середини консульства і передали секретареві консульства протест проти того, що діється в Польщі.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДЕНЬ У ЙОНГСТАВНІ.

ЙОНГСТАВН (Огайо). — Відбувся тут перший Націоналістичний День, на який прибуло коло дві тисячі людей. Головними бесідниками були: ред. В. Душник з Нью Йорку і о. С. Мусійчук. Гідно вшановано пам'ять полк. Е. Коновальця.

ЗАГОСТРЕННЯ ПРЕСОВОГО ЗАКОНУ В БОЛГАРІЇ.

У Болгарії проголосили загострення пресового закону. Видавати часописи вільно за дозволу властей. У проханні за такий дозвіл треба зазначувати політичний напрям часопису, а також треба наводити висоту грошових засобів видавництва. Редакторами не можуть ставати особи, що мають кримінальне минуле й що вели діяльність, ворожу для держави. За недозволені видавництва грозить кара.

УЧЕНИЦЯ ГІМНАЗІЇ БЕНЕДИКТИНОК У ПЕРЕМИШЛІ ВТРАТИЛА ОКО.

В дівочій гімназії Бенедиктинок у Перемишлі на Засані під час сходів учениця одна учениця з нижніх класів кинула трикутником „на жарти” так нещасливо, що поцілила ним в око свою товаришку. Ніяка лікарська поміч не помогла нічого. Учениця втратила око.

ВОВКИ НАПАДАЮТЬ НА ПОЛІССІ.

Коло сіл Оздалинці й Терелиці на Поліссі напали вовки на людей, а це на господаря Мальцевича й на пастухів Супрончука та Петрусьевича. Мальцевича вовк погриз у лице й у ноги, а згаданих пастухів у руки. На громадському пасовиську в Борі вовки загризли чотири корови й двоє телят.

СЛІДОМ КРИВАВИХ ЗЛОЧИНІВ.

У селі Страдці на Поліссі Сергій Самосев убив свого батька і важко зранив свою маму та сестру. Опісля підпалив хату і сам застрілювався. Причиною страшних злочинів була сварка за поле. — В селі Ліпе, пов. Каліш, 33-літня А. Наздречев у божівельному нападі вбила свого чоловіка та однорічного сина. Опісля зранилася в голову і кинулася до поблизького ставу. Під впливом холодної води опам'яталась і пішла до хати своєї матері, де її арештувала поліція. — В Мосціцах 38-літній М. Рудка знасилював 15-літню А. Винницьку й опісля важко зранив її, а сам скінчив самогубством. — У Багінцях під Варшавою підхмелений робітник Станіслав Шпада зранив легко свою жінку, яка підрізала йому бритвою горло. В безнадійному стані відвезли його до шпиталю у Варшаві. Причиною цього злочину була авантюра, що її викликав будхмелений Шпада. — На досмертну в'язницю за вбивство 12-літньої доньки засудив суд у Лодзі 29-літнього вдову Марію Зайдлеру, яка допустилася цього страшного вбивства, щоб лише вийти замож.

ЗНИМЧИЛИ 177 ПОЛЬСЬКИХ НАЗВ.

З Берліна повідомляють: Згідно з розпорядком надпрезидента пруських провінцій Бранденбург і Кордонної Познансько-Західно-Прусської Марні останніми часами змінили назви 177 місцевостей з польськими або слов'янськими назвами.

НОВІ КОСТЕЛИ.

На зборах у Бродях рішили побудувати другий костел. Предсідником будови вибрали емеритового полковника С. Помянського. — В Угринові Шляхотським коло Станіслава посвятали угольний камінь під будову римо-католицького костела на парселі, що її подарував інженір С. Бужинський.

СЛОВАКИ ДОМАГАЮТЬСЯ АВТОНОМІЇ

БРАТИСЛАВА (Чехословаччина). — Столиця Словаччини заповнилася тисячами селян. Зіхалися вони на поклик селянської партії, згідно з якою словаки повинні мати повну автономію. Отсей „святий документ” привезли тепер американські словаки до Словаччини. Отець Глінка, убраний у священні ризи, заповів, що словаки ніколи не відступлять від свого домагання. Як він говорив, то по церквах дзвонили. Говорив, стоячи між американським і новим словацьким прапором. Старушок викликав своєю промовою велике вражіння. Усіх словаків є в Чехословаччині 2,300,000.

„Святий документ”.

Демонструючи покликуючися на „святий документ”, себто на пітсбурзьку угоду з 30. червня 1918 р., підписану чехами й словаками, згідно з якою словаки повинні мати повну автономію. Отсей „святий документ” привезли тепер американські словаки до Словаччини. Отець Глінка, убраний у священні ризи, заповів, що словаки ніколи не відступлять від свого домагання. Як він говорив, то по церквах дзвонили. Говорив, стоячи між американським і новим словацьким прапором. Старушок викликав своєю промовою велике вражіння. Усіх словаків є в Чехословаччині 2,300,000.

СОЦІАЛІСТИ СВЯТКУВАЛИ РАЗОМ.

ПРАГА. — З нагоди 60-літнього існування соціал-демократичної партії влаштовано вулицями міста великий похід, у якому взяло участь 120,000 людей. Маширували чеські соціал-демократи з німецькими і разом з своїми провідниками. Президентів Бенешеві справили парадуючі велику овацію.

БОЙКОТУЮТЬ ЖИДІВ.

ВАРШАВА. — Союз Варшавських Ресторанів ухвалив бойкотувати жидів і не купувати у них ніяких товарів.

Тут тільки здержуються!

Заразом встановили здержуватись від продажу заграничного пива, як пільзенського, монахійського й т. д.

БОМБАРДУЮТЬ ФРАНЦУЗЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

ПАРИЖ. — Дев'ять літаків, що надлетіли з еспанського боку, бомбардували залізничний шлях. Не було жертв у людях, а тільки перервано комунікацію. Літаки летіли дуже високо і не можна було пізнати, чи вони походять з сторони червоної Еспанії, чи ген. Франка.

ЖЕРТВИ БOMBАРДУВАННЯ КАНТОНУ.

ГОНГ КОНГ. — Нарховано коло 300 вбитих жертв останнього бомбардування міста Кантону 50 японськими літаками. Уже семий день з черги йдуть такі бомбардування у різних місцевостях. За той тиждень згинувло наслідком бомбардувань з літаків 750 осіб. Ранених начислено 1,350.

ПРОТИ ЛЕТУНСЬКИХ НАЛЕТІВ.

ЛОНДОН. — Бритійський уряд хоче створити міжнародну комісію для студіювання справи бомбардувань з літаків. Є це зв'язане з положенням Еспанії. До комісії хочуть притягнути такі держави, які не є безпосередньо зацікавлені в еспанській конфлікті. Покищо запрошено до участі Злучені Держави, Швецію і Норвегію.

РАДІ З КООПЕРАЦІЇ АМЕРИКИ.

ЖЕНЕВА. — В кругаш Ліги Націй дуже зраділи з промови секретаря стейту Гола у справі задержання в світі режиму порядку і закону. Особливо зраділи з охоти Злучених Держав допомогти розв'язці цієї проблеми. З того заключають, що Злучені Держави вже зрозуміли, що політика ізоляції не доводить до нічого доброго.

НАГАДАЛИ СОБІ МОРАЛІ!

ПАРИЖ. — Прем'єр Даладіє заявив, що Франція змагає тепер до того, щоб сила і насильство не були в Європі рішальними чинниками. Казав, що треба видвигати в світі моральні чинники і взивати народи до поміркованости.

ВІДВІДАВ СТАЛІНА.

МОСКВА. — Уступаючий американський амбасадор Джозеф Дейвис вернувся з поїздки над Чорним морем і відвідав на прощання Сталіна, з яким мав двогодинну конференцію. По тій розмові не хотів сказати, що було темою конференції.

ХОЧУТЬ СТВОРИТИ СВІЙ „АЛЬКАЗАР”.

ПАРИЖ. — Віднайшли „Пропалу Дивізії”, що є 43-тою дивізією червоної еспанської армії. Вона відбилася від головної частини червоної армії, не піддалася, а скоронилася у високих горах, де заняла неприступні позиції. Має доволі харчів і амуніції й не лякається наступу армії ген. Франка. З цього, що та частина вдержалася в горах, червона армія починає творити легенду про героїську поставу червоних військ у такий спосіб, як це оспівувано героїську оборону Альказару жовнірами армії генерала Франка.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА ПРОТИ МОДЕРНИХ ВАРВАРСТВ

Сомнер Велес, заступник секретаря стейту, прочитав на конференції з представниками преси заяву, котра дає ще один причинок до становища американського уряду до цього переважного питання, до війни. З огляду на те, що, подаючи до відома цю заяву, Велес уважав за потрібне виразно підкреснути, що заява має одобрення президента Рузвельта та що американський уряд у цій справі вже порозумівається з іншими урядами, заява має тим більше значіння.

У цій заяві американський уряд підносить дипломатичний протест. Протест цей у справі війни, але не проти самої війни, а проти способів її ведення.

У замітнім вступі до заяви американський уряд пригадує, що він уже кілька разів висказував переконання, що вибух поважних ворожих кроків деннебудь інде в світі може зачіпати інтереси Америки. Через те він вважається управленим зачіпати справу ведення війни. Ці інтереси мусять бути зачіпані тим більше, коли в новочасній війні воєнні операції звертаються не лише на жовнів та уфортифіковані місцевості, але й на цивільне населення, що не бере безпосередньої участі у війні, на жінок і дітей, та на зовсім неукріплені місця. Американський уряд каже, що, на його думку, того роду ведення війни протівиться всім засадам права й людності, та не вагається називати такі методи варварськими. Як приклади таких варварських способів американський уряд наводить бомбардування Барселони й Валенсії еспанськими повстанцями та бомбардування Кантону японськими військами.

Закрид помовання всіх засад права й людності — поважний закрид, а назвати чиїсь способи війни варварськими — це гострі слова, коли таке робить уряд, що не бере участі у війні по ніякій стороні. Чи поможуть ці гострі слова здержати ці помовання всіх засад права й людності й ці варварства, можна поважно сумніватися. Ті, що на такі способи війни рішилися, думали би поважно він них відступити хіба тоді, якби знали, що Америка вжне проти них сили, а цього наміру тепер Америка не має.

Всетаки заява американського уряду не без значіння. Вона утверджує американське наставлення, Вона стверджує, що американський уряд іще далі займає те саме становище до способу ведення війни, яке він займав колись супроти німецької безпощадної кампанії підводних кораблів. Це становище тоді довело до виповідження війни Німеччині. Коли тепер американський уряд іще раз підчеркує твердо те саме становище, то з того можна припустити, що якби так війна стала знову загальною, всесвітньою, якби американські інтереси були болюче зачіпані в різних місцях, то американський уряд може знову вмішатись у війну, знову в ім'я війни за засади права й людності й в ім'я війни проти варварства.

ТРУПИ У ВІЛЬКАХ МАЗОВЕЦЬКИХ

(Надіслане з Галичини).

Вільки Мазовецькі, равсько-го повіту, це вбоге село, а селяни мають переважно менше як по два гектари ґрунту, отже мусять усю увагу класти на випас худоби. Тимчасом польський „владі“ захоїлося без потреби залісити два громадські ґрунти, „Коло сонини“ і в „Діброві“, де власне громадяни пасли свою худобу. Це так, щоб докучити свідомій громаді. І хоч громада внесла рекурс до міністерства, лісовий референт при старості, Купчинській, старався поставити на своїм і загати прізви з річки Рати, котрим випливаюча вода перешкоджувала залісненню. До цієї роботи спровадив він робітників-селян з чужого села, але вони послухали місцевих людей і відступили від роботи. Тоді староста казав декотрих людей з Вільок Мазовецьких арештувати. А тому, що хтось уночі ще деякі прізви поробив, то під примусом казав у дорожній шарварку їх загати. Та вночі на 11. травня повстали знову три прізви. Посол Перфецький старався поладити спір угодою. На це воевода згодився, але віцестароста Балаш, інж. Купчинський наперли на це, щоб бодай один рік на 95 метрів люди засипали, щоб у той спосіб рятувати (?) „престіж“ (повагу!) влади.

Люди зпочатку на це згодились, але потім, боячися підступу, відступили від згоди, а чужих робітників прогнали від праці. Юрба народу обступила дім, де „уржендовали“ Балаш і Купчинський, заступник комісара поліції та війт збірної громади, і домагалися випущення дальших арештантів. На зазив, щоб розколотися, народ не послухав і тоді поліція почала стріляти та застрілила Миколу Соханя й Гриня Івануся, а Василь Мороз бореться зо смертю. Микола Соханя стояв аж за третім плотом від дотичної хати і там його досягла куля.

Наступного дня привела поліція силою громадських радних (!) і змусила їх засипати рів, грозячи їм Картузкою Бурею та пафидікацією села. Жінок, що протестували проти той примусової роботи, не загально-народні, лише виключно двірські: терлик (турецький каптан, жупан (запун) і кожух. Терлик похорий був на ферезу: мав „короткі петлі, звичайно був обшитий сріблом або золотом, прикрашений перлами та самоцвітами. Турецьким каптаном називали довгу одужу, без ковніра та петель, яку закидали одною полою на другу, а запинали лише на ший з лівого боку. Зипун (жупан) був подібний до сирака, лише з короткими петлями. Двірський сирак або каптан, подібний до турецького, лише з широкими, одначе не такими довгими рукавами, носили князі поверх жупана. Полотнянку (яку звали платно) надягали на каптан, а краєм була вона похорожа на ферезі, зачіпали на короткі петлі та мала не такі довгі рукави. Таке „платно“ носили лише князі. Опашень похорий був на „платно“, лише підбитий футром. Останні чотири одяги носили лише князі й особи княжого дому. Стрічаються ще в літописі й інші назви одягів, як: бухай, портище, тенгень, чуга, ормячок і ін., одначе крій їх невідомий.

У жаліних (смутокних) випадках носили жалібні одяги, а жалібною барвою були: чорна, вишнева, гвоздикова та баргова. І так у Волинсько-Галицькій Літописі сказано під датою 1152. року, що до галицького князя Володимир-ка вилася був князь Ізяслав посла Петра Бориславича, яким переказував: „Ти нам із королем (угорським) хрестіди-дував, що скільки маєш русь-

земних робіт і ще грозять їм концентраційними таборами. Д-р Перфецький стверджує, що в громаді Вільки Мазовецькі є 224 гектари лісу, що цілковито вистарчають для потреби села, що отже можна безпечно полишити тих 91 гектарів низалиснених для селян, зокрема для тих, що зараз так недалеко мають свої господарства.

Та польська влада думає про такі справи так, як думає шляхта у давній Польщі, де „престіж“ стояв на першому місці, навіть вище життя, коли те життя кляли — „руські хлопці“.

ЯК ГАЛИЧИНА ПЕРЕХОДИЛА ПІД ВЛАДУ АВСТРІЇ

В 1770 році Прусія, Росія й Австрія погодилися на поділ Польщі.

Австрія висунула домагання до Галичини на тій основі, що колись Галичина належала до Угорщини й угорські королі титулувалися королями Галичини.

Коли вже Австрія зайняла Галичину, цар Іосиф II. в 1773 р. вибрався через Закарпаття до Галичини. 26. липня 1773 р. виїхав із Кошиць через Карпати на Лісько, Сянік, Березів, Динів, Дубелько, Ярослав, Янів до Львова. По „дорозі“ винирав польські шляхотські двори, а на нічліг зупинявся по гостиницях. Іосиф II. старався передовсім зблизитися до простолюддя, пізнати його потреби. У Львові замешкав у місцевого антикаря.

Тимчасом комісія, визначувала східну границю Галичини, забиралася закопувати границі стовпи на березі ріки Серета. Коли Іосиф II. відвідав околиці Збаража, то так захопився врожайністю землі, що приказав прилучити до своїх посполостей і смугу землі між Серетом і Збручем. На його думку, Збруч мав багато більше стратегічне значіння, ніж Серет. Так то східною границею Галичини стався Збруч, одначе згідно з розділом трактату, що говорив про річку Підгірці*, як східну границю, одержала ця ріка офіційно.

*) В польській атласі з 1772 р. Серет назвали Підгірцями.

яльну назву „Підгірці“. Цар Іосиф II. писав до своєї матері Марії Тереси, що „нарід у Галичині хіба фізичним життям пригадує людину. Дрібна шляхта теж дуже вбога; гноблять її вельможі. Всі ждуть від нас справедливости. Лише магнати недовдоволені“.

Іосиф II. радив матері настановити губернатором Галичини енергійного графа Вербена, поробити старання для поліпшення економічного положення краю, оснувати духовні семінарії для освіти духовенства, настановити сой-мове представництво з духовенства, шляхти та міщан.

Незабаром після подорожі Галичина (на основі умови з 18. вересня 1773 р. між Польщею і Австрією) остаточно дісталася Австрії. Тоді мешканці Галичини дістали приказ зложити присягу вірності Австрії. Від духовенства приняли зложити (29. грудня) епископи, від шляхти 42 делегати, від міст і сіл їх зверхності. Шляхта заявила, що зложити присягу, коли м. і. Австрія заборонить ставити протестантські і православні (себто українські) церкви, коли відступників від католицтва каратимуть смертю і конфіскацією майна. Станиславська шляхта поклікувалася на приналежність Галичини до Угорщини і домагалася прав, які мала угорська шляхта. На ті домагання шляхта не одержала ніякої відповіді, а всеж присягнула.

Австрійські урядники поведилися з польською шляхтою безпardonно. Коли губернатор поклікав до себе шляхтича, держав його довго у жалдні, а часто і не допустив до себе. За найменший спротив владі посилали шляхтичів до його дому вояка, який приміщувався у панський спальні. Взагалі австрійський уряд старався приборкати гордовистість шляхтича та дати йому відчуття, що є влада над ним. Графові Замойському приказали, щоб розпустив своє приватне військо. Замойський відповів, що потребує свого війська з огляду на безпеку. Тоді йому післали австрійське військо, а польське мусів розпустити. Київський воевода Потоцький, що мав у Кристинополі 1,500 „козаків“, о правдувався, що не може їх розпустити, бо боїться розбішак. Йому прислали 300 вояків, а „козаків“ мусів розпустити. Це так поразило гордого поляка, що він із досади небаром помер. (Той Потоцький то був той сам жорстокий шляхтич, котрий, щоб не допустити до подружження свого сина Шасного з Марією Коморовською, приказав наренчу скопити й утопити). На шляхту Австрії наложали нові податки: в 1773 році 12% домінального, а в 1774 році воєнного; при цьому шляхту увільнили від військової служби.

В 1774 році губернатором Галичини іменували графа Гадіка, а галицьким надворним канцлером графа Вербена (з осідком у Відні). Новий губернатор 26. серпня дістав приказ, щоб заопікувався греко-католицьким віроісповіданням.

Простір, що його зайняла Австрія під назвою Галичини й Володимирії, займав 1,300 кв. миль із 2,700,000 населення. Австрія вже знала, що населення тієї країни не є польське, тому уряд заохочував письменників і вчених звернути увагу на нову провінцію і передовсім написати її історію. Це завдання виконали І. Х. Енгель і Гопе.

Енгель звернув навіть увагу австрійського уряду, що Галичина має зовсім таке ж населення, як Україна, яка остала під владою Росії. Тому, писав він, Росія може зажадати звороту тієї країни, тимбільше, що тут володіли потомки київських князів.

Столицею нової австрійської провінції, названої „королівством Галичини та Володимирії“ настановили місто Львів.

Польський сойм, скликаний у 1773 році для підтвердження поділу Польщі, одобрив (у квітні) відступлення Галичини Австрії та увільнив її мешканців від польського підданства.

Перший губернатор Галичини, гр. Перген, не дуже то радив підпомагати русинів з огляду на Росію. Та віденський двір, особливо сам Іосиф II. не мав причини ворожо відноситися до галицьких українців, бо Австрія вже знала, що їх брати на Закарпатті (які здавна були під владою Габсбургів) не давали їй найменшої причини, щоб їм недовіряти. Навпаки, вірність угорських русинів для Австрії казалась віденському уряду використуватися світськими й духовними особами із Закарпаття як учителями для семінарії у Львові та Відні, призначених для навчання галицької молоді на будучих священиків.

Тому, що польська шляхта не хотіла вступати до державної австрійської служби, отворилося поле для численних снів священиків і дрібної української шляхти, які одержали освіту в польських школах. Коли на службу до політичних урядів брали головніміщів, до суду та міських управ вступали в більшості українці. Так то українці й нимці творили тоді головний елемент галицького урядництва. Більшість нинішніх урядників родин у Галичині є українського походження. Це потомки перших австро-руських урядників.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ
НАПЕРЕДОДНІ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ
В ДВОХ ТОМАХ

Написав
Остап П. Білозерський.
ЦІНА \$1.00.
в Книгарні „Свободи“
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ЯК ЗОДЯГАЛИСЬ УКРАЇНЦІ У ДАВНІНУ

(2)

Лише зо слів подорожників, що навідувалися в ці околиці в 13. столітті, можна загально зодгадуватися, як виглядала тодішня українська ноша. Чернець Рубриків, якого в 1253. р. французький король Людовик Святий післав був до татар, каже, що українська одужа, яку він бачив, була похорожа на одужу народів західної Європи. Отже була грецька, бо в тих часах західні європейці любувалися у візантійських зразках. Нападали татар, а то і довге господарювання татар в Україні, відірізали українців від зв'язків із Грецією, а наблизили їх до азійських народів і це було причиною, що український нарід від князів до простолюддя запозичив від азійських народів деякі частини одягу. Про українську одужу 13. століття не мали ми і слабого поняття, коли нам не оставили були деяких описів чужинців, що відвідували Україну. Майже всі вони згодні в цьому, що українці зодягалися подібно як і греки.

Після нападів татар українці носили сорочку та штани, з тією хіба ріжницею в крою, що сорочку стали робити коротшу. Ковнір або ожерелля чи шварот та краї рукавів і маншетів вишивали взористо червоними нитками, рйсько-лорним шовком, сріблом і золотом, а багаті люди нанизували перлами та самоцвітами (дорогими каменями). Ковнір були широкі чи пак високі два до три пальці, а часом робили окремі від сорочки, що їх причіпляли гудзиками та петлями з гачками. Для зачіплювання ковніра також пришивали шовковий або металевий гудзик, нерідко з прикріпленою в ньому невеличкою перлою або самоцвітом. Більше живили всіяких гудзиків. Сорочку випускали поверху спідньої одужі (себто по штанах) та підперізували колірним шнуром або вузьким пояском.* Спідню одужу (штани) шили широкі та перетягнуті зверху шнурком зав'язували під сорочкою, а відолі зачіпляли в чоботи.

Нижчі верстви народу носили азіями (полотнянка) і каптани (сирки) з грубого вузького сукна. І ці ті мали вузькі рукави, довжиною сягали по коліна, а зачіплялися зверху на петлиці або гудзиках.

Головно сирак, що тісно обхоплював стан, із морщинами рукавами, носили всі верстви народу. Сирак сягав до колін, а ззаду мав високий стоячий ковнір, що закривав усю потилицю, а звався козир. Козир був один із перших предметів багатой одужі, тому

зверху його сторону вишивали сріблом і золотом, нерідко прикрашували перлами та дорожочинними каменями. Сирак зачіплювали спереду на гудзиках, більшість подовгастими гудзиками з френзляками, а рукави застібали стяжками, ремінними або металевими нарамниками (клямрами), прикрашеними перлами та дорожочинними каменями. В самих каптани (сирки) ніколи не виходили з хати, а надягали верхню довгу одужу, без ковніра. Вона звалася ферезі, фереза або ферез, зпереду зачіплюлася на довгі петлиці та гудзиках. Прості люди надягали ферез безпосередньо на сорочку.

Як виходили з хати, на ферез надягали подібну до нього одужу, лише ще довшу, по самі плечі та багато ширшу, з розпороми для рук і з чотирокотним ковнірем, що звисав іззаду майже до половини спини, часом і нижче. Звався обхобень, а тепер називають такий ковнір бородинця чи пак бородинця.

В холодну пору, зимою, носили кожух обхобень, з викиданним футриним ковніром. Запинали його на гудзиках або зав'язували довгими шнурками з френзлями. Носили також турецькі кожухи, з широкими, подвійними рукавами: одні рукави для рук, другі дуже довгі, звисали ззаду для прикраси. Прості люди носили звичайні кожухи, які підчас непогоди (дощу) обертали шерстю наверх, як і тепер носять.

Крім описаних тут родів одягу були ще й інші одяги, не загально-народні, лише

виключно двірські: терлик (турецький каптан, жупан (запун) і кожух. Терлик похорий був на ферезу: мав „короткі петлі, звичайно був обшитий сріблом або золотом, прикрашений перлами та самоцвітами. Турецьким каптаном називали довгу одужу, без ковніра та петель, яку закидали одною полою на другу, а запинали лише на ший з лівого боку. Зипун (жупан) був подібний до сирака, лише з короткими петлями. Двірський сирак або каптан, подібний до турецького, лише з широкими, одначе не такими довгими рукавами, носили князі поверх жупана. Полотнянку (яку звали платно) надягали на каптан, а краєм була вона похорожа на ферезі, зачіпали на короткі петлі та мала не такі довгі рукави. Таке „платно“ носили лише князі. Опашень похорий був на „платно“, лише підбитий футром. Останні чотири одяги носили лише князі й особи княжого дому. Стрічаються ще в літописі й інші назви одягів, як: бухай, портище, тенгень, чуга, ормячок і ін., одначе крій їх невідомий.

У жаліних (смутокних) випадках носили жалібні одяги, а жалібною барвою були: чорна, вишнева, гвоздикова та баргова. І так у Волинсько-Галицькій Літописі сказано під датою 1152. року, що до галицького князя Володимирика вилася був князь Ізяслав посла Петра Бориславича, яким переказував: „Ти нам із королем (угорським) хрестіди-дував, що скільки маєш русь-

кої волости, то повернеш, а того не сповниш. Коли не поспішиш так, як сказано в твоїх грамотах, ми з королем поступимо так із тобою, як нам Бог дасть“.

А Володимирко сказав послові: „Скажи Ізяславу: Ти підстеріг мене й навів на мене короля. Та я, як живий буду, або голову мою положу або себе пімшу“. На це посол за примитив, що чейже князь Володимир цілував хрест. А Володимирко сказав: „Що? чей малий хрестик?“ „Хоч і малий — відповів посол та сила його велика, а ще Ізяслав сказав тобі, що як поцілуєш чей чесний хрест, а не додереш присяги, то не будеш жити“. І це додав Петро: „Чи ти чув від королєвого мужа про хрест?“ А Володимир відповів: „Видосить там того балакалі, та тепер забирайся геть, їдь до свого князя“. Посол відіхав.

Описав Володимирко пішов до церкви на вечірню. Як по вечірні сховався із хорів сходили, сказав: „Ох, так як би мене хто вдарив по плечачі“ і вже не міг ні кроком поступитися. Князя вхопили, люди поїди пахи та понесли до кімнати. Там поклали його у гарячу воду, всеж до вечора Володимирко помер.

Тимчасом посол Петро Бориславич доїхав до Болшева. Тут над раном пригнали князів люди та завернули посла до Галича. Посол ще не знав, що князь Володимирко вже не живе. На княжому дворі виїхали напроли посла княжі слуги, всі в чорних плащах. Петро здивувався, що таке

сталося. А як вийшов на сніг, побачив Ярослава (Володимиркового сина), що сидів на батьковім місці в чорнім плащі та клобучі (шапці), так, як і всі його мужі. Петрові подали стелеш і він сів. Колиж спитався, що сталося, йому відповіли: „Цієї ночі Бог князя забрав“. А Петро сказав: „Таж як я вчора відхав, він був здоровісенький“. Йому відповіли: „Щось його вразило в плече, з того став дуже ослабати і так його Бог прийняв“.

Сирак, жупан (зипун) і каптан турецький підв'язували поясами та кушаками. Пояси були різні: шовкові, оксамітні, шкіряні, прикрашені кованими, металевими бляшками, перлами та самоцвітами, часом із висхідними тороками та з мошонкою. Пояси звані кушаками складалися кілька разів. За поясами мали ніж або кинджал і ложку. При сорочках і жупанах бували дуже багаті ковніри з атласу, оксамиту та парчі (золототканой матерії), нашивані перлами і самоцвітами. Ті ковніри були стоячі. Були й викладані ковніри. В старинних документах вони часом зовуться наплечик, а часом княжі ковніри зовуться діядемами. Славний ковнір (ожерелля) князя Володимира Мономаха, якого вживали при вишанні українських князів, звався барма й діядема. Бояри й інші князі, достойники в свято чи іншу святочну нагоду надягали два золоті ланцюги, звані чепи або ціпи (від слова чіпляти, зчіплювати), що звисали в виді хреста від

плечей до бедра. Князі носили ланцюги з хрестом.

Шапки були різні. В 1252. згаданий уже чернець Рубриків бачив українців у високих, гостро-кінчатих шапках, із повсті або баранчой вовни. В 16. столітті шапки з вузьким футриним обриванням згадують під назвою колпаків, у 17. столітті вже попросту зовуть шапками.

Прості люди носили шапки з білої повсті, баранкові або з грубого сукна. Люди середнього стану носили шапки з тонкого сукна або оксамиту, з прикрасами із срібла, золота, перел і самоцвітів.

Шапкою звався теж і славний вінець (корона) князя Володимира Мономаха. Вішня того живили потім при вишанні великих (київських) князів.

Капелюхів перед 18. століттям зовсім не знали. (Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛІДАЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Мир, від. 324, відбулися в суботу, 11. червня, в домі Укр. Громади, 23. і Бравн, в 8. год. вечір. Пригадується всім членам, що вкладає все мають бути вислані перед 25. кожного місяця; коли член сусупованний, то ніхто тому не винуватий, тільки він самий. Поводомляється, що секретар не буде приймати вкладаю у себе вломи, тільки на зборах Товариства, крім тих, що приналежать почтою. Тому хай кожний старатся бути на зборах. — Олександр Горюхінський, предс.; Микола Бурак, кас.; Мих. Туркот, секр.

3 ДНЯ

БУДУМО НА НАУЦІ

Український націоналістичний тижневик „Голос“, що виходить у Львові, містить у 12 і 13 числі статтю С. Осінського під заголовком „Зв'язок української науки з життям“. У тій статті автор розумно доводить, що український націоналізм не повинен обмежуватися до голо- словних політичних клічів і гасел, а повинен проникати всі ділянки суспільного життя і повинен творити націоналістичну науку.

Стверджуючи, що нам потрібно такої української історії, яка булаб висвітлена з націоналістичної точки погляду, в тій статті пишеться так: „Не тільки механічного запам'ятовування дат, сварів і чварів князівських чи інтерпретації гайдамачини, якої генезу бачать тільки в матеріальній нужді. Філософії української історії потрібно. Історіософічної інтерпретації кожної події. На якому тлі росли і яка причина була таких, а не інших суспільних, політичних і т. п. явищ. Які закони кермують українським суспільним життям. Українська соціологія має зовсім інше неоране поле. Правда, соціологія ще молода наука, не всі ще й признають її наукою. Ціла низка допоміжних наук входять тут у гру: й етика, й право, й економія, і т. п.“

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Про українську літературу пишеться там: „Українська література вимагає теж всебічного опрацювання, не тільки біографію письменників, але й оформлення мистецької ідеї росту життя, які ці ідеї були, чому саме вони і т. д. А чи маємо ми всебічне опрацювання географію України всіх родів? Знання своєї сили й багатства й краси — скріплюють, підносять. Коротко, треба нам пізнати всю Україну: і землю і людей, минуле й сучасне, хвилини величчя й упадку, і релігійний світогляд наших предків, і дух українського права збагнути, його теорію і практику, й за- сади державного устрою і державної влади і суспільно- го ладу в історії державного життя українського народу, і зміст мілітаризму, і які окремішні елементи яку роль відігравали, все українське життя до глибини, до основ політичних, суспільних, моральних, усього теорію і практику; націоналістичну історію нації. Чого навчає нас досвід? Що тепер — що далі? А засади нашої педагогіки? Во- лонтеризм на її ґрунті. Накре- слити рами майбутнього. Роз- робити кожну ділянку жит- тя“.

ЩОБ ТАК ЗА ГРАНИЦЕЮ.

Такі великі вимоги став- ляють до себе українські націо- налісти на рідних землях. Можна висказати тільки по- бажання, щоб так само ставилися до націоналізму і ті крути за границею, які на- дають тон українському націо- налізму. Націоналісти в кра- ю вчать, що треба науково підходити до українського націоналізму. Не можна задо- волятися перестарілими і все- однаковими, непоглибленими клічами. Не можна говорити, що розвій націоналістичної ідеї треба лишати „емпіриці“, чи сліпому бігові подій. Не можна виходити з założе- ння, що „наукова“ обрізка за- здає наївно вузькі рами для націоналістичної ідеї і через те спутає її. Так мо- жуть говорити тільки ті люди, які мають якийсь незрозумі- лий страх до науки.

На світі лиш ті струї вихо- дили переможцями, які вміли

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

Протестаційне віче.

Дня 1. травня ц. р. відбулося в нашій громаді протестаційне віче, влаштоване заходами відділу ОДВУ й при сплужча- сті всіх тих українських націо- нальних товариств, що гурту- ються при місцевій україн- ській церкві. Віче влаштовано на те, щоб протестувати пе- ред світом проти брутального трактування нашого народу чужинцями займаннями.

Віче відкрив гром. П. Мороз і пояснив цілі віча. Потім він покликав на голову віча гром. М. Давискибу, що зясу- вав присутнім, у який спосіб поляки стараються винищити наш нарід. Ведені своєю за- хланністю, поляки лізуть на наші багаті землі і стараються їх сколонізувати своїми мазу- рами, випираючи в той спосіб наших людей з їх прадідних земель.

Далі виступив як перший бесідник молодий адвокат Дмитро Романів, котрий гово- рив до старших по українськи, а до молоді по англійськи. Він розповідав про знущання над нашим народом. Та притім до- давав, що, не звертаючи уваги на те все, український нарід не піддається, а хоробро бо- реться проти чужих наїздів. До молоді він говорив, що во- на може тут в Америці підго- товитися до того, щоб краще відіграти корисну роль в бу- дуві української держави.

Другим бесідником був ли- товець, адвокат Баготис, ста- рий приятель українського на- роду. Він говорив про поло- ження українського народу та твердив, що те положення є переходною і воно зміниться. Він пригадав недавнє ще ча- си, коли то литовці, підбиті царською Москвою, мріяли про волю і самостійність. Ли- товський нарід маленький і не- раз здавалося, що це абсурд думати про визволення. А про- те литовський нарід визво- лився і має свою державу. Тим кращу нагоду можуть ма- ти українці, які від литовців далеко численніші. Баготис також говорив, що він сам є соціаліст. Але проте він ціле життя ширив таку науку серед литовців, що вони можуть визволитися тільки тоді, коли досягнуть у нутрі національну солідарність і коли будуть са- мі сильні.

Головний реферат виголо- сив молодий націоналістичний провідник, В. Душник з Нью-Йорку. В своїй одностайній промові він пояснив присут- ній значіння і силу цього про- тесту, а також навів усі над- ужиття ляхів над нашим без- боронним народом, над церк- вою й її головою, митрополи- том Шептицьким. Він натавру- вав червону Москву за її зу- щання над нашими селянами; згадав теж про панування ру- мунів та чехів. Вкінці зупинив- ся над політикою наших угод- ців, які, не звертаючи ува- ги на те все, такі далі забира- ють ласки ворогів і старають- ся поєднати масову стихію з на- укою, себто які вміли захо- пити маси, а рівночасно при- єднати до себе вчених людей. Ті струї, які опираються ви- клучно на масовий стихії, а відтворюють науку, побори- кавшись трохи, мов безголо- ва bestія, остаточно мусять пропасти.

Та, підступаючи до науки, треба також добре дивитися на зміст, щоб часом і з науки не зробити тільки демагогіч- ного маневру.

Всі ми мусимо дивитися твердо на дійсність. Бо лиш- те можемо числити на пе- ремогу, коли своїх починів не будемо будувати на фальші і брехні, тільки на науковій правді.

ся виблагати від них полескі. Ті угодовці далі продовжують угодівську політику, хоч вороги здавлюють усе, що українське.

До збірки промовив о. Л. Кушнір, місцевий парох, за- звиваючи присутніх зложити жертву на визвольну бороть- бу. На його заклик зложено кількадесять доларів, які бу- дуть вислані на призначену ціль.

Дальше забрав слово неда- во прибулий з краю, зострий- ського повіту, І. Буцяк, що працював у краю в рядах у- країнських націоналістів. Він передав привіт від тих органі- зацій, у яких працював у краю. Говорив, що україн- ський націоналізм росте, за- хоплює всі закутини, і нема- сили, щоб його здушила.

Крім згаданих бесідників говорив іще о. І. Бойко і за- звивав присутніх до посвяти і жертвенності для українсько- го народу.

Далі панна Марійка Музика прочитала українською й ан- глійською мовою резолюції віча, які присутні одностайно прийняли. Ті резолюції висла- но потім до різних держав, а також до папи римського і до митрополита Шептицького.

Про те віче були згадки в місцевій американській пресі. По відслідванні „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“ лю- ди розійшлися вдоволені.

М. Давискиба, голова віча;
М. Попович, Марійка Музика, секретарі.

НЬО БРИТЕН, КОНН.

„Свято Матери“.

Заходом Молодечого Кло- бу при укр. прав. церкві від- булося дня 8. травня ц. р. Свято Матері. Програму свя- та розпочав місцевий парох о. Е. Писар. В коротких сло- вах пригадав зібраним, чому

обходимо День Матері. По- тім студент Іван Білинський, богослов укр. прав. церкви, виголосив святочну промову. Бесідник сказав, що не треба нам шукати в чужих народів матерей героїнок, бо маємо їх в історії української нації, на що навів відповідні приклади. Згадуючи за обов'язки укра- їнських матерей супроти на- ції, звернув увагу на таке ви- ховання тих наймолодших, щоб нарід міг мати із них користь. З черги студент-бго- слов Василь Дармоць виголо- сив реферат, який побудував на поезії Шевченка „Наймич- ка“. Референт звернув голо- ву увагу на материнську лю- бов, яка не знає жадних пе- репон. Марія Зень віддекля- мувала „Плач сироти“, а п. Котик закінчив свято корот- кою промовою. Промови та реферати були переплітани вміло віршами, виголосеними дітьми української школи. Збірка, яку перевели п. Бі- линський і п. Дзят на визволь- ну боротьбу, принесла \$7.45. Жертували: о. Писар \$1; по 50 ц.: М. Вовк, В. Глестяк, А. Тимчишин, Е. Седеман; по 25 ц.: А. Дзят, М. Богатчук, Р. Старичак, К. Япчанка, Е. Гаврилич, М. Оленяк, А. Піх, К. Зень, А. Салак, Е. Салак, А. Котик, О. Білас, П. Платуш. Гроші переслали до централь- ної управи О. Д. В. У.

М—шович.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Протестаційне віче.

Заходом О. Д. В. У. відділу 20 дня 6. травня ввечері у парохіальній салі відбулося протестаційне віче проти оку- пантів наших земель, а голо- вою проти Польщі, за нахабні напади на митрополита Андрія Шептицького.

На вступі віча предсідник,

ПРОВІДНИК ТАМАНИ ГОЛУ В КЛОПОТАХ.

По правій руці Джеймс Дж. Гайнс, голова Тамані Голу, відомої організації Демократичної Партії в Нью-Йорку. Фотографія знята в хвили, як він виходив із суду, де на домагання прокуратора Дюїя його ареш- товано під закидом рекетіства. З ним детектив.

Яким Дмитрів, пояснив коро- теньку цілі віча та попросив до слова о. В. Турулу, котрий подав загальний нарис про положення наших земель під Польщею. Він пояснив лаячку колонізаційну політику, пере- слідуючи наших установ, шкіл та всяких просвітніх та економічних інституцій. Даль- ше у своїй зв'язній промові зясу- вав лаячку політику, від- граничення Галичини від Во- лини та Полісся, щоб тим лек- ше було златнізувати та спо- льонізувати ті землі, заклада- ючи, свої „домі народове“ та „косячки“.

На наступного бесідника предсідник віча представив адв. М. Пізнака з Нью-Йорку, котрий своєю промовою в ро- бив дуже глибоке враження на присутніх. У своїм рефераті передав він короткий перебіг нашої історії від визвольних змагань під час світової війни до нині. Ті ідеї, котрі ширили Т. Шевченко та Іван Франко в своїх віршах, не були лише поетичними мріями, снами, вилитими на папері. Вони ста- ли дійсністю в 1918 і 1919 ро- ці, коли то наші молоді хлопці — студенти-стрільці- вхопили зброю й коли powsta- ла Українська Вільна Держа- ва. Дальше бесідник предста- вив наше положення від утрати незалежності по нині. Він спинився на найновіших на- падах поляків на митрополита та на цілу українську суспіль- ність, включаючи провідників нормалізації. Бесідник пред- ставив змагання українського суспільства як у краю так і на еміграції до повторення 1918 року. Він наводив факти із французької та американської історії. Колиб не революціо- нері в Америці, то нині з пев- ністю Америка булаб під па- нуванням Англії чи іншої дер- жави.

На закінчення адв. М. Піз- нака закликав усіх громадян піддержувати бойову акцію, ставати в її ряди, щоб дати їй моральну та матеріальну по- міч. Описав бесідник звернувся англійською мовою до молоді- жи, закликаючи її до співпра- ці з своїми батьками. По про- мові адв. М. Пізнака говорив гр. Роман Дмитрів, закликаю- чи присутніх до жертвенності та до праці, без якої ніяка по- неволен нація не може обій- тися. Дальше навів він факти з історії з часів Хмельницько- го, коли то 290 літ тому він розгромив ляхів аж 3 рази, а нині, майже 300 літ пізніше, ми так збайдужіли, що навіть сидно та могутчо не спромо-

за присутність і співпрацю. Віче закінчено гимном „Ще не вмерла Україна“.

Під час віча переведено збірку на покриття коштів та бойову акцію, котра прине- сла \$60.75. З того вислали \$15 на бойову акцію.

Програма та зміст віча бу- ли оброблені добре. Всетаки громадяни нашого міста не прибули громадно. Коли тут у Рочестері нараховується по- над 4 тисячі українців, то аж прикро згадати, що навіть де- сята часть не прибула. Цеж со- ром для нас, коли ми навіть не можемо протестом постояти за свої права. Є в нас тільки горстка людей, що отверто обстоює та обороняє наші права. Можливо, що в будуч- чині ціла громада солідарно стане до праці, до боротьби. А тоді з певністю діждемося волі.

Іван Сидор, секр. віча.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

„Свекруха Явдох“ на сцені.

В неділю, 22. травня ц. р. молоденькі аматори з драма- тичного кружка ім. Тараса Шевченка відіграли дуже гар- ну виставу „Свекруха Явдох“. Вистава з мистецького бо- ку випала дуже гарно. А також було багато людей. Серед привних було найбільше мо- лоді. Молоді, тут роджені а- матори, вивчалися з своїх роль якнайкраще. Головну ро- лю, Явдоху, відіграла панна Сивуляк; Захарчук грав ролю Якова, Бучко ролю Івана; ро- лю Ксенки відіграла панна Тепутот, а ролю Олени панна Гайдамака. Всі вони відіграли свої ролі так, як належить. Найбільше труду до того вло- жив п. Пасичник, який режисе- рував ту пєсу і приготував а- маторів до неї. Треба підкрес- лити, що це надзвичайно миле явище, коли бачиться, як мо- лоді хлопці і дівчата грають українські театральні пєси. Це повинні робити молоді хло- би і товариства по інших мі- сцевостях.

Ольга Фостик.

ЯК МОЛОДЬ ПИТАЄТЬСЯ ВАС ЗА КНИЖКУ ПРО СУЧАСНЕ ПОЛОЖЕННЯ В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ

дайте їй найновіші зошити відомого англійського квартальника

CONTEMPORARY RUSSIA

що спеціально присвячений висвітлюванню внутріш- нього стану советської Росії та її відношення до сусідніх держав і націй.

Редактором цього квартальника є звисний при- тель українців Ланселот Лотон.

Останній зашит (за квартал квітень—липень) 1938) має:

- 1) Передовиці про біжучі події.
- 2) Статтю Лотона про торгівлю між Англією й Совет- ським Союзом. Стаття відповідає на питання: чи спов- нялися великі вичікувані великих оборотів і зисків для Англії з торгівлі з советською Росією?
- 3) Статтю відомого правника Ф. Гершино, будущего про- фесора лондонського університету, про відношення КОМУНІЗМУ ДО ФАШИЗМУ: Чим вони подібні до себе? Чим вони різняються? Чим фашизм і комунізм риняться від демократії?
- 4) Статтю Н. Головіна, будущего генерала царської армії, про те, як буде виглядати війна між Росією й Японією, як до неї прийде.
- 5) Довшу редакційну статтю про радіо в советській Росії.
- 6) Довшу редакційну статтю про справжню вагу нової советської конституції.
- 7) Статтю ген. Т. Макчева, б. професора академії росій- ського генер. штабу, про важку індустрію советської Росії. Стаття малою стає промислів: лісового, вугле- вого, залізного й машинового.
- 8) Статтю відомого „советського втікача“ Ф. Бутенка про ріжні фази советської дійсності, між іншим про пере- слідання українського національного руху. Подібно статтю іншого „советського втікача“, ген. Кривичького.
- 9) Огляд найновіших книжок про советську Росію.

Журнал доводить знання сучасної Росії до останнього моменту.

Ціна зошита 25 центів.

Набувати в видавництвах:

CONTEMPORARY RUSSIA, 92 FLEET STREET, LONDON, E. C. 4, ENGLAND.

або в Обеднанні через книгарню „Свободи“.

„СВОБОДА“ 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ПІЛЬНИМ ДІТЯМ У НАГОРОДУ

ЩО МАЮТЬ РОБИТИ ДІТИ українських шкіл, коли скінчиться наука в школі й почнуться вакації?

Чи мають діти не бачити української книжки протягом трьох місяців вакацій і забути все, чого вони на- вчилися по українськи?

Чи мають вони, здобувши собі українську грамоту, вертатися назад до неграмотності?

ТАКИЙ ВИСЛІД Є КОНЕЧНИМ, ЯК РОДИЧІ ЗАЗДАЛЕГІДЬ НЕ ПОДБАЮТЬ, ЩОБИ ЦЬОМУ ЗАПОБІГТИ.

ЩОБИ ДО ЦЬОГО НЕ ДОПУСТИТИ, ДАЙТЕ ДИТИНІ В РУКИ ЦІКАВУ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ, ТАКУ, ЯК:

МОДЕСТ ЛЕВИЦЬКИЙ: ПЕТРУСІВ СОН. Опові- дання про дивний сон хлопця, що не мав милосердя для птиць 15 ц.

МИРОН ДОЛЯ: ЗОЛОТА РИБКА. Віршована каз- ка про пригоди рибка, що зловив золоту рибку. Ілюстрації артиста А. Манастирського 10 ц.

Б. ГЕРЦ: ПРИГОДИ КАЧУРИКА. Хто з нас, ста- рий чи молодий, не тишався, бачучи на філь- мі пригоди того бундючного качурика До- нальда? Цей качурик, про котрого йде мова в цій книжечці, це певно перший брат аме- риканця Дональда Дока 10 ц.

РОБІНЗОН КРУЗО. Хто в Америці його не знає? Але чомуж би не дати дитині нагоду запі- знатися з ним в українській мові? Колірні ілюстрації 25 ц.

КІТ У САПАНЦЯХ. Кожному з нас оповідали каз- ку про старого мельника, що, помняючи, говорив своїм дітям: „Старшому лишаю млин, середньому корову, а найменшому ко- та“. Як же можете ці казки розказати своїй дитині, купити їй цю книжку. (З ко- ліровими ілюстраціями) 25 ц.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА. (Казочка для чемних ді- точок. Багато ілюстрована в кольорах) 25 ц.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ: МАЛІ ГЕРОЇ. Автор опо- відає про те, як діти доконували героїських діл (16 оповідань з ілюстраціями) 85 ц.

ЗАМОВЛЯЙТЕ В „СВОБОДІ“:

„СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЗАКРИВАЮТЬ ДОМИ ДЛЯ
ВБОГИХ

Закривання великого числа несанітарних і душних домів для вбогих по цілих Злучених Державах це один з добрих наслідків прийнятої системи утримання пенсій на старі літа, як заявляє Американське Товариство для соціального забезпечення. Це товариство цинить пропаганду за цілковите знищення старої моди повітряних домів для вбогих, цих страшних убогих старців. Велика більшість чоловіків і жінок, приміщених по домах для вбогих, знаходиться в стані повних сил і може сама коло себе ходити, коли дістане хоч мінімальну пенсію. Імші, котрі в дійсності немичні чи змушені постійно перебувати в ліжку і потребують медичної опіки, не можуть цього всього дістати у тих старих захистах для старців.

Найзамітніший рекорд закривання захистів для старців зробив стейт Делавар, котрий перевів у себе закон за знищення всіх своїх повітряних домів для вбогих. Коли тілесно здорових старців переселено до приватних домів, тоді відкрито модерний шпиталь для тих, котрим брак доброго здоров'я.

Стейт Алабама закрив 47 своїх льокальних домів для вбогих. Численні домів для вбогих скасовано теж у стейтах: Конетикот, Іліной, Айова, Мейн, Мериленд, Масачусетс, Мінесота, Тенесі і Вест Вирджінія. У деяких випадках остальні повітряні домів для вбогих сконсолідовано і перетворено на захисти, де подають медичну й особисту опіку і нагляд над хронічно хворими або безвладними вбогими старцями, котрі інакше не можуть дістати відповідної опіки.

Крім закривання домів для вбогих, як притулків для вбогих старців, не тільки зменшено число тих інституцій, але й у значній мірі обнижено число їх жильців. У своїм звідомленні за другий піврік Заряд Соціального Забезпечення виявляє, що звиш 5,000 старців, котрі були приміщені по домах для вбогих діставали пенсію від 36 стейтів впродовж вісьмох місяців існування Закону Соціального Забезпечення. Самий стейт Каліфорнія забрав тисячу старих людей з домів для вбогих, коли Пенсильванія, Іліной, Огайо і Тексас забрали разом звиш 2,000 з своїх інституцій і примістили їх по приватних помешканнях на пенсії.

Переведений дослід Зарядом Соціального Забезпечення серед 475,000 старих людей, втягнених недавно тому на стейтові списки, виказав, що

типовий пенсіонер, між 70 і 75 роком життя, знаходиться при добрім фізичнім здоров'ї і живе з дружиною або іншим членом своєї родини, однак без якихнебудь засобів до життя, крім пенсії. Досвід теж виказав, що вісімдесять відсотків людей на пенсіях це американці тутешнього роду. Та хоч деякі стейти дають пенсії і не-громадянам, то тільки 2,119 осіб, або всього пів відсотка з усіх людей на пенсії ще не натуралізувались.

ФЛС.

ПАМ'ЯТКА З ПОБУТУ ПОЛК.
ЕВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
В АМЕРИЦІ

Оригінальна фотографія, знята 10. липня 1929, у Нью-Йорку до набуття в фотографічній студії

БОРИСА СІТНИКОВА
134 E. 14th ST., NEW YORK CITY.
Величина портрету: Ціна 1 штука:
11 цалів x 14 цалів \$2.50
8 " x 10 " 1.25
5 " x 7 " .60
Пост-картка .25
Для організації зв'язку.

До набуття теж: Ціна 129-30
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ
МИСТЕЦТВІ (М. Скубова),
144 E. 7th ST., NEW YORK CITY.

НЕ СПОДІВАЄТЬСЯ ІНВАЗІЯ.

Юлій Брабец, чехословацький генеральний консул, приїзди до Нью-Йорку заявив газетарам, що він не сподівається нападу Німеччини на Чехословаччину. Але якби до інвазії прийшло, то Чехословаччина боронилась би.

Всеодно.

— До мене всміхаються всі жінки...

— Чи ви може мільонер?

— Ні. Фотограф.

ЗАХАР БЕРКУТ

славна повість Івана Франка, це не романтична історія за замкнених днів, які читають люди, що хочуть утікати від важкої сучасності. Це повість для людей, що в книжках шукають нової сили до життєвої боротьби.

Це історична повість у найкращому розумінні цього слова, себто повість, яка розяснює нам сучасне життя, показуючи нам з того життя в зеркалі минулого те, чого ми не зрозуміли би, якби нам показати в зеркалі сучасного.

Ось для прикладу кілька життєвих правд, зясованих цєю великою повістю великого майстра пера:

Нехай і так, що ми нещасливі, але для чого мусимо ми бути зрадниками свого краю?

Навіть люди, що тужать за порядками без князів і влад, мусять для боротьби проти спільного ворога, дружнися й встановити владу.

Хто хоче, щоб інші станули за нього, той мусить стати за інших.

Коли дві віри борються за собою, важніше від кожної з них є пошана для людини іншої віри.

Люди, що для класових інтересів, зраджують рідний край, на ділі зраджують інтереси своєї класи.

Отсі правди це десень великої повісти Івана Франка під наголовком

ЗАХАР БЕРКУТ

а каявою, на котрій письменник виткав ці правди, служать прецікавий історичний мент в минулому українського народу, коли на наші Бескиди напали дики монголи, щоб пограбувати маєтки, закріпостити людей і запланувати над краєм воєни.

У ЗАХАРІ БЕРКУТІ Іван Франко говорить не лише як письменник, але й як громадянин. Тут він не лише читача забавляє, але й освічує його, навчає й виховує.

ЗАХАР БЕРКУТ, історична повість Івана Франка, в твердій оправі — \$1.50.

Замовляйте в Книгарні „Свободи“

"SVOBODA"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

Тарзан виконав свою втечу так скоро, що капітан у першій хвилі не знав, що сталося. А далі, очунавши, він звелів своїм воїкам хапати за зброю. Воїки виставили вперед свої кріси, але капітан застановлявся, чи давати приказ до стрілу. Він боявся, що вбе молодих хлопців. А тимчасом Тарзан блискавкою зближався до нетрів.

За пару хвилин він зник у них. Постоявши хвилину, капітан звелів своїм воїкам перешукати нетри. Та скоро він сам переконався, що цей приказ був безглуздий. Нетри великі, а цей білий великан порушувався в них зручніше від малпи. По кількох годинах капітан звелів розшуки припинити. Повільним кроком вертався відділ воїків wraz з капітаном додому.

Підійшовши до своєї оселі, капітан запитав гурт чорних воїків, що над чимсь радились. Капітан відразу пізнав, що сталося щось зле. Побачивши капітана, чорні німо позвертали свої обличчя до нього. Тимчасом з хати вибігла жінка капітана. Побачивши чоловіка, вона кинулась до нього і з розпущеною закричала: „Івонна, Івонна зникла“.

Івонна була донька капітана і його жінки. Жінка гістично плакала, розказуючи, як це її донька, забавляючись, відійшла кільканадцять кроків у нетри і там у таємничий спосіб зникла. В той час не чути було ніде ні реву звіра, ні свідів якихнебудь людей. Обличчя капітана нахмарилось. Він уже мав розв'язку цього схоплення. Він був переконаний, що це зробив Тарзан.

ЗБОРИ ВІДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Місячні збори Товариства Відачів Козаків, від. 316, відбулись в четвер, 9. червня, тобто в годині 8. вечором. Присілих усіх членів прийнято, бо в важкі справи до поришення. Довгуючі члени звалять виповнити свою задегість, бо контрольна комісія забере нижки до контролювання. — В. Гурявський, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Преса, Богородиці, від. 33, відбулись в п'ятницю, 10. червня, в годині 7. вечором, в церковній галі. Напоминається всіх членів, щоб явились всі як одна, бо є до пологодження дуже важкі справи, котрі сам уряд без членів не може пологодити. — Анна Дзюравич, секр.

ГАМТРАК, МІШ. Місячні збори Тов. ім. Маркіана Пашкевича, від. 94, відбулись в суботу, 11. червня, у год. 7:30 вечором, в Укр. Хаті, 2240 Грейпінг уа. Є багато справ до пологодження. Присілих довгуючих членів прийнято на збори і виріняти свої вкладки. Коли хто з членів не може наче заплатити, хай приїде на збори і заявить, з якої причини не може платити. Родичи, що мають дітей, котрі ще не вписані до Союзу, хай їх негайно впишуть до Товариства і до У. Н. Союзу, а ми їх дуже радо приймемо. — М. Шаран, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Звичайні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбулись в неділю, 12. червня, в годині 2. в Либурті Галі. Присілих усіх членів прийнято на збори, бо є важкі справи до пологодження. — І. Шегера, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Піврічні збори Бр. св. Володимира, від. 98, відбулись 12. червня, в 2. годині, в паролінійній домі, Вест Сентер стріт. Присілих всіх членів, щоб прийшли на збори. Буде справоздані за першу половину року. Секретар прочитає доходи і розходи а по відчитанню будуть збирати місячні вкладки. Члени, котрі були минулого місяця, чули, що було прочитано, що будуть збирати колекту на Світову Виставу, котра має відбутися в Нью-Йорку в 1939. році. Нехай не буде в нашій відділі такого члена або членів, щоб відмовив дати жертву на українські цілі на Світову Виставу. Гроші будуть вислані до головного предсидки М. Мураша. — Микола Максимчук, пр.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр.

ГУДСОН, Н. Я. Піврічний мітинг Бр. св. Йосафата, від. 273, відбувся в неділю, 12. червня, заарх по Св. Божій, в галі паролінійній, де зачинили. Обов'язком кожного члена прийти на той мітинг, бо маємо багато важких справ до вирішення, а найважливіші дві справи, котрі мусять бути вирішені на тім мітингу й в тім місці. Члени, що хотіли вписатися до Братства і до У. Н. Союзу минулого місяця, просимо прийти на той мітинг і їх приймемо. — Михайло Лібрук, предс.; Ілько Лісогогі, кас.; Павло Марак, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Збори Тов. Укр. Січ, від. 59, відбулись в суботу, 11. червня, в годині 7:30 вечором, в галі під церквою. Всі члени обов'язані явитися на збори тому, що нові справи, котрі мусять рішати на тих зборах. Всі довгуючі члени нехай виріняють довг. Котрі члени мають знайомого, що ще не записався до У. Н. Союзу, нехай приведуть за собою на збори, або нехай провідомлять секретаря, а секретар радо допоможе і запише в користи того члена, котрий буде мати кандидата до впису в члени. Нагорода добра, тому до діла всі як один! Покажімо, що ми є ревними членами У. Н. Союзу, а У. Н. Союз то є ми члени. Всі члени повинні явитися на збори наче. Учімсь точності. — Іван Галва, секр.

РОСФОРД, ОГАЙО. Піврічні збори Бр. св. Михайла, від. 235, відбулись в неділю, 12. червня, в годині 1:30 пополудні, в галі У. Н. Дому. — Н. Проць, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбулись в неділю, 12. червня, в годині 1. пополудні. Присілих всіх членів прийнято на збори і виріняти свої вкладки. Є багато важких справ до пологодження. — Тимко Кальмук.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Нью-Йорку упокоївся в Бозі дн. 4. червня 1938. р.

ЮСТИН КАРОЛЬ
Родився 25. жовтня 1886. Прожив всього 52 роки.

Походив з Струсова, пов. Тереховля, Польщини закорював на запалення легень, хорувал один тиждень.

Покийний був членом Тов. „Запорозька Січ“, від. 117. І був рекордним секретарем противомільйонів, Вагала і був добрим і діяльним членом.

Похорон відбудеться у вівторок, 7. червня 1938. в 9. год. рано, з заведення П. Ярем, 129 1st 7. ул., Нью-Йорк.

Хай земля йому буде пером!

Уряд Запорозької Січі.

У „Сейкред Гарт Госпіталі“ в Алентаві, Па., померла в по-неділю, 30. травня 1938., молода члениця У. Н. Союзу й відділу 147.

АННА РАПАВІНІ

Проживала лише 25 літ. Зістала мужа Михайла, 3-літню дочку Катерину і любу матір Катерину з Волянським.

Похорон відбувся в четвер, 2. червня.

Земля їй пером!

Іван Федорак, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Піврічний мітинг Сестрицтва Преса. Діви Марії відбувся 12. червня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі, 165 Gordon Ave. Кожна члениця обов'язково має явитися на мітинг в означений час, бо маємо багато важких справ до пологодження. Також буде піврічне справоздання відділових урядників. Довгуючих членів напаминати виповнити свої довги, бо в противний раз мусимо поступити згідно з нашою ухвалою і статутам У. Н. Союзу. — Кат. Лінгганіч, предс.; Марія Сокіл, кас.; Марія Білан, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. Піврічний мітинг Бр. св. Василія Бел., від. 161, відбувся в неділю, 12. червня, в годині 2. пополудні, в локалі під ч. 600 Glenwood Ave. Присілих всіх членів прийнято на цей мітинг і виріняти свої задегість, бо в противний раз будуть сусупдовані. Також будемо приймати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союзу згідно з статутам. Члени, котрі не дістали дивіденди, хай зголосяться на мітинг. — А. Стефанович, предс.; В. Ясницький, кас.; А. Підуфалій, секр.

ДАЛЕКО МЕНШЕ.

Це щира правда, що наша услуга коштує далеко менше, ніж пересічна людина встані заплатити. Це річ природна, що хто бажає якоїсь спеціальної услуги, той надіється спеціальних коштів за ту услугу.

Але кожда родина може домогатися від нас услуг, і не платити якихнебудь спеціальних коштів. Наші услуги є мінімальні і встані задоволити всякі людські домагання.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-9888 Phone: Bayonne 3-0540

ХТО ПОПИРАЄ БІЗНЕСИ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В
„СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА. Сонник з нумерами 40 ґ. Чеснота горою, дуже интересна повість, 20 ґ. Тарзан, історія про молодця, котрий виріс серед малп, 25 ґ. Діагона, з котрою не повинно женитися, лише для дорослих хлопців і дівчат, в українській мові, коли не одержите цієї книжки у вашій книгарні, ордеруйте впрям від нас. Ціна \$1. Пришліть на рахунок 10 ґ марками, а решту заплатите, коли одержите книжку. S. KULNYCH, 418 E. 9th St., New York City.

„ОСКАР“
УКРАЇНСЬКИЙ ФОТОГРАФ

7 ЕВНЮ А. У НЬО ЙОРКУ
Виконує фотографії дешево.
Дозен весільних більших \$12.
Опуст для кінчаючих шкіл.

БУВАЄТЕ В РЕСТОРАНІ
АБО САЛУНІ,

при склячці пива, вина або горілки? — Домагайтесь, щобі грали

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Коли там не мають, подайте їм нашу адресу: 128-9

SURMA
317 E. 14 ST., NEW YORK
Пішіть по наш каталог.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛІТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рјкнці, як далеко поза Нью-Йорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удкертейкер
заряджує погребани по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals at low cost \$150.
Telephone: Orchard 4-9888